

ПРВИ ТРОМЕСЕЧНИ КУРС ЗА БЕОГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКАРЕ

У великом броју београдских библиотека – нарочито рејонских – и стручних, основаних после ослобођења – раде махом стручно неквалификовани службеници. У циљу да се рад тог младог кадра унапреди и усаврши, а и стручни рад у београдским библиотекама у основној линији уједначи, Одељење за културу и уметност ИОНО-а организовало је тромесечни курс за младе библиотекаре.

Курс је био намењен првенствено библиотекарима рејонских библиотека али поред ових на курс су се уписали и библиотекарски разних министарстава, затим неки млади библиотекарски из Универзитетске и Народне библиотеке, и из осталих установа; па и троје који нису запослени. Примећено је да је са курса изостао приличан број младих библиотекара из Народне и Универзитетске библиотеке у Београду, што је штета и по установе у којима раде, а и по њих.

Курс је редовно посећивало 87 слушалаца, и то 19 са факултетском спремом, 42 са завршеном средњом школом и 26 са разном школском спремом: међу овима их има са 8, 7 и 6 разреда гимназије, затим са 1 разредом учитељске школе, са 3 разреда гимназије итд.

Рад на курсу је отежан и за слушаоце и за предаваче тиме што је прилично изненада отпочео, што није био предвиђен и у плану за рад наших библиотека, што се није одржао за време летњих месеци већ у време када су посета и рад у библиотекама у пуном јеку.

Према предвиђеном плану и програму курса за изучавање стручно-практичних предмета предвиђено је 90 часова, а 40 за предмете из области историје НОБ, историје светске књижевности, историје библиотека, књиге, штампарија итд. Међу стручним предметима обрађена је највећа пажња библиотечким каталозима – начину пописивања књига и периодичних списа, као и разним класификационим системима, међу осталим и децималном. Остали стручни предмети су: организација рада и плански рад у библиотеци; библиотечки инвентари и инвентарисање књига и периодике; разни системи размештаја библиотечких фондова – њихове добре и лоше стране; пропаганда библиотеке – рад са читаоцима; библиографски рад библиотекара. Настава је одржавана свакодневно са 2 – 3 часа. На крају курса одржани су испити; на половини курса одржани су колоквијуми из каталогизације.

Стручни предмети су углавном добро постављени и обрађени, али у овако кратком курсу нису могли бити продубљени, што је штета. Недостатак курса је што се није проучавало библиотечко законодавство и руски језик. Сасвим је погрешно схватање да „код нас сав свет зна руски“. У нашим библиотекама су још запослени људи који у школи нису учили руски, и осећа се недостатак радне снаге за најобичније пописивање руске књиге, чији је прилив природно велики. Резултат и најкраћег курса руског језика значио би побољшање квалитета рада у нашим библиотекама.

Међутим, најкрупнији пропуст стручног руководиоца овог курса (потписане) је у томе што на курсу за библиотекаре београдских библиотека није поклоњена већа пажња специјалном проучавању библиографије и вежбама на изради библиографија (за овај предмет предвиђена су свега 4 часа).

У данашњем друштву, при напорима за извршење задатака постављеним у нашем првом Петогодишњем плану, и најбољи библиотечки каталог претставља нешто недовршено, непотпуно; тек повезани са разним библиографијама, библиотечки се каталози могу сматрати добрим инструментима који у потпуности могу да користе читаоцу сваког типа библиотеке. Дужност је квалификованих старијих и искуснијих библиотекара не само да оживе професионалну заинтересованост младих библиотечких кадрова за библиографију, већ да им укажу на то да се до савлађивања те материје не долази, као што се то раније схватало, узгред, приликом обраде књига, на основу познавања насловне стране и површног прелиставања разних публикација (најмање се ради само о томе да библиотекар само прошири своје знање учењем напамет наслова и имена састављача библиографија), него да библиотекар данашњице мора солидно, у детаље познавати и расподелу материје, читавог низа библиографија – на првом месту зато да помогне библиотечком читаоцу, како би дошао до литературе која му је потребна било за његов школски, стручни рад, било за рад на читаочевом самообразовању. Библиотекар треба да буде спреман да читаоцу припреми литературу која му је потребна за обраду неког предмета или проблема, као и за питања која су са тим проблемом повезана, исто онако као што му је дужност да читаоцу помогне да дође до самих књига које тражи.

На сваком идућем курсу, а на првом месту у Правилнику за полагање државног стручног библиотекарског испита, треба, по моме мишљењу, да дође до изражаја захтев о солидном познавању библиографије, нарочито код кандидата за библиотекар са средњошколском и факултетском спремом. Друштво библиотекара би свакако требало да инсистира на томе да се и у програме за курсеве, а нарочито у Правилник за полагање наших стручних државних испита, унесе о овом захтеву сасвим јасна формулација. Поред свег признања нужности да се од кандидата захтева познавање светске књижевности, историја иностраних библиотека и историја књиге, наглашавам да у практичном раду библиотекара стоји у првој линији детаљно познавање разних библиографија. И не само то. Поред рада на изради каталога, библиотекар мора бити оспособљен за израду библиографија; зато треба и при школској припреми библиотекара на ово обратити нарочиту пажњу.

Недостатак курса је у томе што је обухватио слушаоце разне школске предспреме и разних типова библиотека. Нису исте потребе читалаца дечије библиотеке, рејонске и стручне библиотеке неког министарства или научног института. Метод рада библиотекара се усклађује према потребама читалаца, а стручни послови се у добро организованој великој библиотеци диференцирају и према способности, али и према школској предспреми библиотекара, исто онако као и у свакој другој струци и установи. Зато приликом организовања нових курсева треба и о овоме размислити и предвидети курсеве и према његовој школској предспреми.

Према мишљењу стручњака-предавача, курс организован од стране Одељења за културу и уметност ИОНО-а потврдио је неопходност систематског повишавања стручних квалификација београдских библиотечких службеника. Док у библиотеке не пристигну кадрови који су прошли кроз редовну стручну школу, курсеве би требало спроводити систематски, из године у годину, по специјалном програму, нарочито ширењем политичког видокруга запослених библиотекара и употпуњавањем њихове стручне спреме практичним искуством старијих библиотекара, а и теоријом из области библиотекарства.

Али поред свих недостатака овог курса, ван сваке сумње је да ће његови слушаоци знатно побољшати и уједначити квалитет стручног рада у београдским библиотекама. Став слушалаца показује озбиљан однос према струци и заинтересованост за струку; библиотекари Београда и својим радом и својим држањем на курсу доказују да желе да оправдају високо звање стручњака библиотекара главног града наше Републике.

Смиља МИШИЋ